
Stujní plány

Sylaby přednášek

I. ročník

109 Mongolský jazyk II

Luvsandordž , Oberfalzerová

Dvousemestrální intenzivní jazykový kurz navazuje na kurz Mongolský jazyk I. Výuka pokračuje na základě dialogického řečového chování (v prvním semestru dokončení zbývajících šesti lekcí učebnice "Učebnice mongolštiny. Hovorový styl." a na základě učebnice Otázky a odpovědi, ze které se během kurzu zvládne první část textu. Studenti se cvičí též ve schopnosti vést v mongolštině monolog, rozšiřují si slovní zásobu a získávají vyšší vyjadřovací schopnosti v hovorovém stylu mongolštiny. Prostřednictvím čtených úvodních textů se studenti seznamují se základními mongolskými reáliemi. Kurz je zakončen v prvním semestru zápočtem, v druhém semestru zkouškou z jazyka (interpretace textu, překlad vět do mongolštiny, konverzace na zadané téma). Atestace je podmínkou do zapsání kurzu Mongolský jazyk III.

Literatura:

Luvsandordž, Dž.- Vacek, J.: Otázky a odpovědi. Texty pro rozvíjení dialogu v mongolštině. Praha, 1990

Luvsandordž, Dž.- Vacek, J.: Učebnice mongolštiny. Hovorový styl. Praha, 1979

111 Dějiny Mongolska

V. Zikmundová

Čtyřsemestrální cyklus přednášek navazuje na probranou látku v předešlém semestru, zahrnuje mongolské dějiny do roku 1368, tedy do rozpadu mongolské říše. Přednášky se dělí do dvou bloků. První blok přednášek se věnuje historii jednotlivých etnik (popř. jejich státních útvarů), která se kdy na území dnešního i historického Mongolska vyskytla, a to od paleolitu (karasukská epocha, skýtské období) do počátku 12. stol. (Hunové, kmeny Sien-pi, Turci, Ujguři, Kitané). Druhý blok přednášek se věnuje formování mongolského etnika jako takového, jeho následnému vzestupu (sjednocení kmenů Temüďzinem), vytvoření Mongolské říše (jmenování Čingischánem, mongolský zákoník, vojenská demokracie apod.) a jejím dobovačným válkám, Mongolům v Evropě, ovládnutí Číny a založení dynastie Jüan, a definitivnímu pádu Mongolské říše.

Studenti tak získají ucelený přehled o nejstarších dějinách na území tzv. Velké stepi v centrální Asii a podrobné znalosti o slavné době vzestupu Mongolů a jejich středověké hegemonii v Asii. Cyklus přednášek je zakončen zkouškou.

Literatura:

Grousset, R.: The Empire of the Steppes. A History of Central Asia.. Rutgers University Press: New Jersey, 1970

Haslund, H.: Mongolian Journey. London, 1949

Mongolica: Pamjati akademika B.J. Vladimircova 1884-1931. Nauka: Moskva, 1986

Gumiljov, L.N.: Hledání vymyšlené říše. Praha, 1974

Grollová, I. a kol.: Mongolové. Triton: Praha, 2000

Baavar, B.: Mongolyn tүүх

110 Konverzační cvičení

Luvsandordž

Dvousemestrální cvičení jsou důležitým doplňkem jazykových kurzů Mongolský jazyk II. Na cvičení studenti procvičují praktický jazyk formou konverzace. Jazykový dril navazuje na systém otázky a odpovědi, učební materiál je prakticky shodný s kurzy mongolského jazyka II. Studenti rozvíjejí své schopnosti komunikace v mongolštině a cvičení plynulé konverzace připravuje studenty na možný studijní pobyt v Mongolsku po absolvovaném druhém ročníku studia. V závěrečném kurzu by měli studenti dosáhnout středně pokročilé úrovně jazykových znalostí. Konverzační cvičení jsou zakončena jazykovou zkouškou, zápočty (po prvním i druhém semestru) studenti získávají za účast v hodinách.

Literatura:

Luvsandordž, Dž.- Vacek, J.: Učebnice mongolštiny. Hovorový styl. Praha, 1979

Luvsandordž, Dž.- Vacek, J.: Otázky a odpovědi. Texty pro rozvíjení dialogu v mongolštině. Praha, 1990

106 Úvod do klasického písma

Luvsandordž

Studenti II. ročníku se seznamují s klasickým mongolským písmem, osvojují si ortografii hlásek na začátku slova, uprostřed a na jeho konci. Studenti kromě schopnosti psát a číst jednoduché věty klasickým písmem, zvládají také jejich přepis do latinky a následně do azbuky současné mongolštiny. Na úvodní kurz bezprostředně navazuje kurz Klasického písma, ve kterém studenti prohloubí své základní znalosti.

Literatura:

Luvsandordž, Dž.: Základy mongolského písma (snadno a rychle). SPN: Praha, 1995

Luvsandžav, Č.: Učebnice mongolského písma. SPN: Praha, 1982

112 Mongolská literatura

V. Kapišovská

Cyklus přednášek (ve druhém semestru) podá základní přehled o mongolské literatuře. Přednášky jsou děleny do několika oddílů:

1. ústní lidová slovesnost u kočovných Mongolů (menší formy – jorööl, magtaal, jortöncijn gurav, písně; rozsáhlejší formy – pohádky, mýty, pověsti eposy, hry)

2. první písemné památky (skalní nápisy, Tajná kronika Mongolů, poezie Zlaté Ordy, Čojdži Odser

3. středověká literatura (kroniky, historická díla, překladová a filosofická literatura)

4. literatura 17. stol. (rodové kroniky, poezie ponaučení, překladová literatura, mongolská literatura psaná tibetsky)

5. Ravdžaa, Indžinaaš, Nacagdordž, Rinčen

6. moderní mongolská literatura

Literatura:

Poucha, P.: Tajná kronika Mongolů. Praha, 1955

Michajlov, G.J.: Mongol'skaja literatura. Moskva, 1969

Mongolyn uran dzochiol

Mongolica: Pamjati akademika B.J. Vladimircova 1884-1931. Nauka: Moskva, 1986

Kara, D.: Knigi mongol'skich kočevnikov. Leningrad, 1972

113 Seminář

Oberfalzerová

Seminář je určen pro studenty II. ročníku jednooborového i dvouoborového studia. Studenti se učí samostatně vyhledávat a vyhodnocovat informace, seznamují se základními příručkami, učí se ústnímu projevu a základům odborné práce. Píší recenze na bakalářské a diplomové práce svých kolegů apod. Podmínkou pro udělení zápočtu je vystoupit se dvěma vypracovanými referáty na zadané téma (jejichž písemnou verzi dodají ostatním studentům týden před jejich předvedením) a vést o problematice diskusi. Na závěr semináře student vypracuje malou písemnou práci v rozsahu 20 stran, která buď rozvíjí dané téma nebo zpracovává téma nové.

114 Teoretická gramatika mongolštiny I

Zikmundová

Čtyřsemestrální cyklus přednášek je určen pro studenty II. a III. ročníku jednooborového studia, navazuje na základní znalosti gramatiky získané v gramatických seminářích I. ročníku. Jde o systematický výklad morfoloogických, fonetických a syntaktických zvláštností mongolštiny a jejích dialektů. Přednášky zahrnují historický vývoj jazyka, především hláskové a morfoloogické změny v chalchštině, což usnadní studentům orientaci v jazyce při výuce klasického mongolského písma, kde jsou archaické tvary zachovány.

Literatura:

Vladimircov, B.J.: Sravnitel'naja grammatika mongol'skogo pišmennogo jazyka i chalchaskogo narečija, vvedenie i fonetika. Nauka: Moskva, 1953

Sanžejev, G.D.: Sravnitel'naja grammatika mongol'skich jazykov. AN: Moskva, 1953

Sandžejev, G.D.: Sovremennyj mongol'skij jazyk. Moskva, 1960

Poppe, N.: Introduction to Altaic Linguistics. Wiesbaden, 1960

5. ročník

120. Specializovaný seminář

a) Etnologie Mongolska

Kapišovská

Cyklus přednášek z kulturní antropologie je zaměřen na mongolskou nomádskou kulturu. Přednášky jsou děleny do dvou bloků. V prvním se studenti seznámí s materiální kulturou kočovníků (vývoj jurty, buddhist. architektura; strava a mléčný rituál; oděv, účes a předměty denního použití; mongolský ornament, lidové a buddhist. výtvarné umění- Dzanabadzar), ve druhém bloku s duchovní kulturou (mong. víra a šamanismus; zvyky a rituály Mongolů; mýty, pohádky, hádanky a specifické útvary ústní lid. slovesnosti). Cyklus přednášek je uzavřen zkouškou.

Literatura:

Viktorova, L.: Mongoly. Proischoždenije naroda i istoki kul'tury. Moskva, 1980

Poucha, P.: Do nitra Asie. Praha, 1962
Poucha, P.: Třináct tisíc kilometrů Mongolskem. Praha, 1957
Budil, I.T.: Mýtus, jazyk a kulturní antropologie. Praha, 1995
Dulam, S.: Mongol domog zūjn dūr. Ulaanbaatar, 1989
Badamchatan, S.: Chalchyn ugsaatny dzūj. Ulaanbaatar, 1989
Arjaasūren, Č.: Mongol jos dzanšlyn ich tajlbar tol'. Ulaanbaatar, 1992
Forman, W. – Rinčen, B.: Lamaistické Tanzmasken, ?
Cultem, N.-O.: Iskusstvo Mongolii. Moskva, 1984

b) Kulturně politický

Johnová

Cyklus přednášek je věnován kulturně politickým otázkám současného Mongolska (politický systém, náboženské organizace a sekty, tradiční právní systém, tradiční versus současná kulturní orientace apod.). Úvodní přednášky, které přednese dr. Chaloupková, budou věnované náboženství a významným kulturním památkám na území historického Mongolska.

Literatura:

Barker, E., "New Religious Movements" A Practical Introduction, London: HMSO, 1992
Bat-Öljij Öljijchüü, Christian Terminology in the Mongolian Language, Darchan Christian Fellowship, Darchan, 1999
Bawden, C. R., Shamans, Lamas, and Evangelicals: The English Missionaries in Siberia, London, Routledge and Kegan Paul 1985
Bawden, C. R., The Modern History of Mongolia, Weidenfeld and Nicolson, London, 1968
Becker, J., The Lost Country: Mongolia Revealed, London-Sydney-Auckland: Hodder and Stoughton, 1992
Broomhall, A.J., Hudson Taylor and China's Open Century: Barbarians at the gates, England, Hodder and Stoughton, 1981
Carpini, P., Rubruck, W., Putování k Mongolům, Praha, 1964
Hedin, S., Z Pekingy do Moskvy, Praha, 1925
Heissig, W., A Lost Civilization: The Mongols rediscovered, 1996
Heissig, W., The Religions of Mongolia, London, Routledge and Kegan Paul, 1970
Huc, R. E., Christianity in China, Tartary, and Thibet, 1. díl, London, 1857
Huc, R. E., Gabet, P., Travels in Tartary, Thibet and China: During the years 1844-1846, London, 1928

227 Mongolská literatura II

Oberfalzerová (ústní lidová slovesnost, stará literatura)

Zikmundová (novější literatura)

Kapišovská – externista, moderní literatura

Třísemestrový cyklus přednášek podá základní přehled o mongolské literatuře. Přednášky jsou děleny do několika oddílů:

1. ústní lidová slovesnost u kočovných Mongolů (menší formy – jorööl, magtaal, jortöncijn gurav, písně; rozsáhlejší formy – pohádky, mýty, pověsti eposy, hry)
2. první písemné památky (skalní nápisy, Tajná kronika Mongolů, poezie Zlaté Ordy, Čojdži Odser)
3. středověká literatura (kroniky, historická díla, překladová a filosofická literatura)
4. literatura 17. stol. (rodové kroniky, poezie ponaučení, překladová literatura, mongolská literatura psaná tibetsky)
5. Ravdžaa, Indžinaaš, Nacagdordž, Rinčen
6. moderní mongolská literatura

Literatura:

Poucha, P.: Tajná kronika Mongolů. Praha, 1955
Michajlov, G.J.: Mongol'skaja literatura. Moskva, 1969
Mongolyn uran dzochiol
Mongolica: Pamjati akademika B.J. Vladimircova 1884-1931. Nauka: Moskva, 1986
Kara, D.: Knigi mongol'skich kočevnikov. Leningrad, 1972

131 Překladatelská a tlumoč. cvičení II

Zikmundová

Překladatel. a tlumoč. cvičení jsou pokračováním jazykových a tlumoč. cvičení, jejichž atestace je podmínkou pro zapsání jednosemestrálního kurzu pro studenty V. ročníku. Překlady textů a praktická tlumočnická cvičení jsou již vedeny také z češtiny do mongolštiny. Cvičení jsou zakončena zkouškou, která prokáže schopnost studenta interpretovat neznámý text a konverzovat o něm, jazykem zkoušky by měla být pouze mongolština.

Literatura:

Luvsandordž, Dž. – Vacek, J.: Učebnice mongolštiny. Moderní spisovný jazyk. Praha, 1985

132 Četba klasických textů

Luvsandordž

Dvousemestrální praktické cvičení pro pokročilé studenty magisterského studia. V hodinách se čtou postupně obtížnější texty staré mongolské literatury v klasickém mongolském písmu (13. – 20. stol.).

Navazuje na č. 126, v druhém roce studenti přistoupí ke čtení mongolské poezie 17. stol. Luvsandanzana “Altan tovč”, buddhistického textu “Altan gerel”, “Bodidzarjaa avatara”, šamanské poezie a jiných klasických textů (“Mongolyn nuuc tovčoo”, “Sulcharnajn tuudž”, “Dzürchnij toltyn tajlbar”).

Literatura:

Damdinsüren, C.: Mongolyn uran dzochiolyn deeš- Dzuun bilig oršiv. Ulaanbaatar, 1958

Sum'jaabaatar, D.: Mongolyn nuuc tovčoo. Ulaanbaatar, 1990

Luvsandanzan : Altan tovč sudar. Ulaanbaatar, 1990

Pagva, T.: Dzürchnij toltyn tajlbaryg sudalsan temdeglel. Ulaanbaatar, 1962

133. Diplomový seminář

Oberfalzerová

Seminář je určen pro studenty závěrečných ročníků. Na seminářích se studenti učí psát diplomovou práci, zpracovávají se jednotlivá zvolená témata. Studenti jsou též seznámeni s průběhem obhajoby práce, s právy a povinnostmi studenta, oponenta a vedoucího práce.

Literatura:

Eco, U.: Jak psát diplomovou práci. Votobia, Praha, 1996

134. Výběrová přednáška

Metaforické myšlení

Oberfalzerová

Přednášky jsou koncipovány tak, aby objasnilly specifika v myšlení a ve vnímání okolního světa u mongolských nomádů a přispěly tak k lepšímu porozumění řečovému chování Mongolů a užívání symbolů a metafor v jejich jazyce. Tématem přednášek bude metaforické užívání mongolštiny v tzv. cecen üg, symbolika mýtů (přírodní symboly, zvířecí symboly, symbolika pohybu), symbolika snů, role a výklad snů u mong. nomádů, mongolská sexualita a její symbolika, magický svět Mongolů, psychologické myšlení. Cyklus přednášek je zakončen po prvním semestru zápočtem, po druhém zkouškou.

Literatura:

Pjatigorskij, A.: Mitologičeskije razmyšlenija. Moskva, 1998

Cassiner, E.: Filosofie symbolických forem. Praha, 1996

Fromm, E.: Mýtus, sen a rituál. Praha, 1999

Eliade, M.: Mýty, sny a mysteria. Praha, 1998

Cerensodnom, D.: Mongol ardyn domog ülger. Ulaanbaatar, 1989

Bonnefoy, Y.: Asian Mythologies. The University of Chicago Press, 1993

Budil, I.T.: Mýtus, jazyk a kulturní antropologie. Praha, 1995

Moderní literatura

Kapišovská

Cyklus přednášek, navazující na základní kurzy literatury, se specializují na současnou mongolskou literární tvorbu. Podmínkou je velmi dobrá jazyková vybavenost a znalost mongolské literatury. Na hodinách se budou rozebírat moderní literární texty a tvorba současných mongolských autorů.

Literatura:

Hashimoto, M., Erden, P.: Mongolian Literature. Osaka University, 1998

Horloo, P., Luvsanvandan, S.: Mongolyn orčin u'yiin uran zohiol

Mandžuštiny

Zikmundová

Čtyřsemestrální doplňkový kurz mandžuštiny nabízí výuku mandžuského písma a četbu jednoduchých historických textů v mandžuštině. Studenti si osvojí také základy hovorového jazyka šive (přibližně 1500 slov). V přednáškách se pak seznámí se základy altaistiky ve světě i u nás. Kurz je ukončen zkouškou.

Literatura:

Janhunen, J.: Manchuria – an Ethnic History. Helsinky, 1996

Doujina: I ejehe sabuha ejebun. Urumči, 1994

Poppe, N.: Vergleichende Grammatik der altaischen Sprachen. Wiesbaden, 1960